

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 8P/208/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616206285
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Kralovičová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2020:1616206285.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Andreou Kralovičovou, v právnej veci navrhovateľa - manžela P. I., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom A. č. XXX, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Vajdovou, AK so sídlom Bratislava, Bárdošova ul. č. 25 proti manželke V. I., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom C. č. XXXX, C. G. C., zastúpenej advokátom JUDr. Antonom Kupšom, AK so sídlom Čadca, Moyzesova ul. č. 34, o návrhu na rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletej M. I., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom ako matka, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, so sídlom Čadca, Matičné námestie č. 1617, na čas po rozvode manželstva rodičov, takto

rozhodol:

Súd manželstvo P. I., nar. XX.XX.XXXX v M. a M. I., rod. O., nar. XX.XX.XXXX v Y., uzavreté dňa XX.XX.XXXX v C. nad C., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu C. G. C., vo zväzku Z., ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XX, rozvádza.

Na čas po právoplatnosti rozsudku v časti o rozvode manželstva rodičov súd zveruje maloletú M. I., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok sú oprávnení obaja rodičia.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletej M. výživným vo výške 120 Eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva rodičov, ktoré výživné bude zasielať k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Otec má právo stretávať sa s maloletou M. v bežnom školskom roku každú poslednú sobotu v mesiaci v čase od 11,30 hod. do 16,00 hod. kedy je matka povinná maloletú odovzdať otcovi a od otca si ju prebrať v mieste bydliska otca.

Počas prázdnin a sviatkov v kalendárnom roku je otec o právnený stretávať sa s maloletou M. takto :

- V každom kalendárnom roku počas letných prázdnin od 01. júla od 12,00 hod. do 15. júla do 12,00 hod.;
- Počas Vianočných sviatkov a zimných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od 23. decembra od 12,00 hod. do 30. decembra do 12,00 hod. a v párnom kalendárnom roku od 30. decembra od 12,00 hod. do 06. januára nasledujúceho kalendárneho roka do 12,00 hod.;
- počas Veľkonočných sviatkov v párnom kalendárnom roku od Zeleného štvrtka od 12,00 hod. do utorka nasledujúceho bezprostredne po Veľkonočnom pondelku do 12,00 hod.;
- počas jarých prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od pondelka prázdninového týždňa od 12,00 hod. do soboty prázdninového týždňa do 12,00 hod..

V uvedený čas je matka povinná maloletú odovzdať otcovi a maloletú aj prebrať od otca v mieste bydliska otca.

Vo zvyšku súd návrh otca na úpravu styku s maloletou M. z a m i e t a .

Súd z a m i e t a návrh otca v časti uloženia povinnosti matke informovať otca o zdravotnom stave maloletej, o školských výsledkoch maloletej a jej prospechu, o obsahoch rodičovských združení, mimoškolských aktivitách, ako aj ostatných podstatných veciach týkajúcich sa maloletej.

Matka je povinná v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia oznámiť otcovi mená ošetrovujúcich lekárov maloletej a adresu ich ambulancií a vždy v lehote do 3 dní od zmeny ošetrojúceho lekára túto zmenu ohlásiť otcovi aj s uvedením nového ošetrojúceho lekára a adresy jeho ambulancie. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 21.07.2016 sa navrhovateľ - manžel domáhal rozvodu manželstva s manželkou a úpravy pomerov manželov/rodičov k maloletej M. na čas po rozvode. V návrhu uviedol, že manželstvo uzavreli po trojročnej známosti, ich manželstvo bolo harmonické a to až do pôrodu maloletej M., kedy sa začali u manželky prejavovať psychické problémy. Manželka musela byť hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení. Po návrate z liečenia neprejavoval záujem o maloletú M., manžel okrem pracovných povinností musel prevziať i starostlivosť o domácnosť. Po presťahovaní sa do vlastného domu (tento kúpil manžel pred uzavretím manželstva) problémy pokračovali; manželka trala na prísnom dodržiavaní kresťanských dogiem. Počas celého manželstva sa stávalo, že manželka bez vysvetlenia aj s maloletou M. opúšťala spoločnú domácnosť, manžel musel žiadať o pomoc políciu pri hľadaní manželky a dcéry. Ďalšie problémy nastali v čase, kedy maloletá M. mala nastúpiť do materskej školy - manželka tvrdila, že maloletá je chorá, na manžela reagovala popudlivo, neadekvátne. Manželka neprispievala na spoločnú domácnosť, míňala úspory. Stupňujúce sa problémy vyústili do situácie, kedy sa manžel aj s maloletou zo spoločnej domácnosti odsťahoval. V súčasnosti panuje medzi účastníkmi napätie aj z dôvodu prebiehajúceho sporu o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej M. a v dôsledku prebiehajúcich trestných konaní, ktoré iniciovali obaja manželia. Dôvodom na odlúčenie manželov bola existencia neprekonateľných rozdielov, ktoré narušovali chod domácnosti ako aj výchovu maloletej dcéry účastníkov. Vzájomné vzťahy sa naštrbili aj názorovými rozpormi v liečbe odporkyne - manžel jej vytykal nadmernú konzumáciu alkoholu spolu s liekmi, ktoré užívala. Manžel uvádzal, že vzhľadom na nenapraviteľný a trvalý rozvrat vzťahu medzi manželkami nie je možné, aby manželstvo ďalej plnilo svoju funkciu, manželia spolu nežijú, ich vzťah nevytvára ani zdravé rodinné prostredie pre maloletú dcéru, neuspokojujú svoje potreby či už citové alebo fyzické ako manželia.

Manžel navrhol manželstvo rozviesť, na čas po rozvode zveriť maloletú M. do jeho starostlivosti a matku zaviazat' platením výživného vo výške 80 Eur mesačne, s právom stretávať sa s maloletou každý párný týždeň v roku v sobotu od 15,00 hod. do 18,00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v roku od 15,00 hod. do 18,00 hod. s tým, že výlučne navrhovateľ by bol oprávnený spravovať majetok maloletej M.. . Uviedol, že on sám v súčasnosti prispieva na výživu maloletej sumou 120 Eur mesačne, maloletá je v starostlivosti matky. Matka však nedokáže zabezpečiť starostlivosť o maloletú, pretože trpí schizoafektívnou poruchou, je často unavená, malátna. On sám však riadne zabezpečoval starostlivosť o maloletú, maloletá keď bola v jeho starostlivosti vždy bola pripravená do školy, umytá, čistá. V súčasnosti sa s maloletou vidí iba jeden deň cez víkend, maloletá je počas týchto stretnutí smutná, chce ísť s ním domov - do A..

Neskôr svoj návrh doplnil o vyjadrenie, že matka mu bezdôvodne bráni stretávať sa s maloletou, mení a ruší dohody medzi nimi, odmieta priviezť maloletú M. k nemu domov. Poukázal na svoj zdravotný stav, kedy on sám už nie je schopný sám viesť motorové vozidlo a ani nie je schopný chôdze, nemôže teda sám chodiť na návštevy maloletej do terajšieho bydliska matky. Preto navrhol, aby súd upravil jeho stretávanie sa maloletou každý párný v roku od piatka od 18,00 hod. do nedele do 15,00 hod., počas letných prázdnin od 1. júla od 10,00 hod. do 15. júla do 18,00 hod. a od 1. augusta od 10,00 hod. do 15. augusta do 18,00 hod., počas vianočných sviatkov v nepárnom roku od 23. decembra od 10,00 hod. do 30. decembra do 18,00 hod. a v párnom roku od 30. decembra od 10,00 hod. do 6. januára nasledujúceho roka do 18,00 hod., počas Veľkonočných sviatkov v párnom roku od Zeleného štvrtka od 10,00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18,00 hod., počas jarných prázdnin v párnom roku od pondelka od 10,00 hod. do soboty do 18,00 hod. s povinnosťou matky maloletú otcovi odovzdať a aj si j po ukončení stretnutia od otca prevziať v mieste bydliska otca. Zároveň žiadal, aby súd uložil matke povinnosť telefonicky ho informovať do 24 hodín od ochorenia resp. úrazu maloletej, takisto žiadal uložiť matke povinnosť písomne ho informovať vždy k poslednému dňu v mesiaci o zdravotnom stave maloletej, vrátane absolvovaných vyšetrení a ich výsledkov, s uvedením ošetrovujúcich lekárov, o školských výsledkoch, priebežných hodnoteniach a dosahovanom prospechu, obsahu rodičovských združení, mimoškolských aktivitách ako aj o ostatných podstatných veciach týkajúcich sa maloletej, najmä o jej programe cez prázdniny a sviatky.

2. Manželka vo svojich vyjadreniach uviedla, že tvrdenia manžela o tom, že neprejavoval záujem o maloletú M. sú nepravdivé; ona sama maloletú dcéru bezvýhradne miluje a poskytuje jej aj materiálne zabezpečenie v súlade s jej možnosťami. O maloletú M. ako aj o domácnosť sa vždy riadne starala, snažila sa pre rodinu vytvoriť vhodné zázemie. Ona sama sa snažila vytvoriť harmonické prostredie, udržať rodinu. Podľa jej názoru príčinou rozpadu vzťahu medzi ňou a manželom boli rozdielne názory na základné otázky týkajúce sa ich spolužitia. Manžel a aj jeho rodičia na ňu stále útočili, nadávali jej, hrubo ju osočovali. V lete 2016 je starý otec maloletej zo strany otca hrubo fyzicky napadol, zbil ju, škrtil ju, z čoho mala rozsiahle zranenia, a to aj pred očami maloletej M.. Uviedla, že v súčasnosti aj s maloletou žije v C. G. C., má ju zverenú do starostlivosti, prostredie, v ktorom maloletá v súčasnosti žije, je pre ňu priaznivé a poskytuje jej najvhodnejšie podmienky.

S návrhom na rozvod súhlasila, nesúhlasila so zverením maloletej do starostlivosti otca, žiadala, zveriť maloletú M. do svojej starostlivosti, otca zaviazat' platením výživného vo výške 140 Eur mesačne a upraviť styk otca s maloletou každý párný týždeň v roku v sobotu od 15,00 hod., do 18,00 hod. a každý nepárny týždeň v roku v nedeľu od 14,00 hod. do 16,00 hod., v mieste bydliska a za jej prítomnosti. Neskôr svoj návrh upravila tak, že žiadala otca zaviazat' platením výživného vo výške 100 Eur mesačne a upraviť styk otca s maloletou M. každú párnú sobotu v mesiaci v čase od 10,00 hod. do 17,00 hod. v prítomnosti matky v mieste bydliska matky.

3. Kolízny opatrovník poukázal na skutočnosť, že maloletá má dobrý vzťah k otcovi, volávajú si. Ona sama nechce za ním chodiť do M., takisto nie je možné od matky požadovať, aby maloletú vozievala každý druhý týždeň do M., aj s poukazom na materiálne podmienky matky. K návrhu otca ohľadne informačnej povinnosti matky poukázal na skutočnosť, že požadované informácie ohľadne školských výsledkov si otec môže zistiť sám z elektronickej žiackej knižky a ostatné informácie si môže zistiť od samotnej maloletej, keďže sú spolu v telefonickom kontakte.

4. Na pojednávaní dňa 27.02.2020 manžel uviedol, že trvá na svojom návrhu na rozvod, súhlasí so zverením maloletej do starostlivosti matky, výživné navrhuje určiť vo výške 100 Eur mesačne a upraviť stretávanie sa otca s maloletou každý párný víkend od piatka od 19,00 hod. do nedele do 15,00 hod. v mieste bydliska otca, v ostatnom sa pridržiaval písomne špecifikovanej úpravy stretávania.

Kolízny opatrovník uviedol, že opakovane vykonával pohovory s maloletou M., vždy v domácom prostredí, bez prítomnosti matky (v škole maloletá M. odmietala komunikovať). Spontánne sa nevyjadrovala, avšak na kladené otázky odpovedala bez zaváhania jasne a zrozumiteľne. Maloletá odmieta cestovať k otcovi, nevedela však zdôvodniť prečo, naopak uviedla, že otca má rada. Maloletej vadí zasahovanie inštitúcií do jej života. Kolízny opatrovník uviedol, že nemal dojem, že by bola maloletá M. ovplyvňovaná proti otcovi matkou, matka s ich úradom spolupracuje, pýta si rady, matke vždy poskytnú poradenstvo.

5. Súd vykonal dokazovanie vypočutím účastníkov konania, oboznámil sa s dokladmi o príjmoch oboch rodičov, s podstatným obsahom spisu Okresného súdu Čadca č. 11P31/2016 a konaniami súvisiacimi, oboznámil sa s rodným listom maloletého dieťaťa, sobášnym listom účastníkov konania ako aj obsahom ostatného spisového materiálu a zistil, že manželia uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX. v C. G. C., u oboch sa jedná o prvé manželstvo. Z manželstva účastníkov konania pochádza jedno maloleté dieťa - maloletá M., XX.XX.XXXX, ani jeden z rodičov nemá iné vyživovacie povinnosti.

6. Z obsahu spisu Okresného súdu Čadca č. 11P/31/2016 (súd sa oboznámil so zápisnicami z pojednávaní, znaleckým posudkom vypracovaným v konaní, rozhodnutiami o neodkladných opatreniach a konečným rozhodnutím vo veci) súd zistil, že na tamojšom súde pod uvedeným číslom konania prebiehalo konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej M., pričom rozsudkom č. 11P/31/2016-951 zo dňa 07.06.2018 bola maloletá Mária zverená do osobnej starostlivosti matky, s tým, že matka bude maloletú M. zastupovať a spravovať jej majetok, otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej M. výživným vo výške 100 Eur mesačne s právom stretávať sa s maloletou M. každý posledný piatok v mesiaci od 16,00 hod. do 20,00 hod. Vo veci podal odvolanie otec, ktorý nesúhlasil s takouto úpravou, žiadal maloletú zveriť do svojej starostlivosti. Krajský súd v Žiline rozsudkom č. 7CoP/65/2018-1296 zo dňa 12.12.2018 potvrdil rozhodnutie prvoinštančného súdu v časti o zverení a výživnom pre maloletú M., zmenil rozhodnutie o práve zastupovať maloletú a spravovať jej majetok, keď priznal toto právo obojom rodičom a zmenil aj dobu stretávania sa otca s maloletou M., keď určil, že otec má právo stretávať sa s ňou každú párnú sobotu v mesiaci v čase od 10,00 hod. do 17,00 hod. v mieste bydliska matky a za prítomnosti matky. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.01.2019. Rozsudkom Okresného súdu Čadca č. 5P/15/2018-60 zo dňa 05.04.2018 bol upravený styk starých rodičov zo strany otca s maloletou M. tak, že títo majú právo sa s maloletou stretávať každý posledný

týždeň v mesiaci v piatok od 16,00 hod. do 18,00 hod. v mieste bydliska matky a v jej prítomnosti, pričom prítomné môžu byť aj iné osoby z rodiny starých rodičov - brat otca P. I., jeho manželka Q. resp. aj otec počas doby jeho práceneschopnosti, kedy nie je spôsobilý sám realizovať osobný kontakt s dieťaťom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 05.04.2018.

7. Z výpovedí a vyjadrení manželov súd zistil, že manželstvo účastníkov bolo usporiadané a harmonické iba krátku dobu, postupom času sa citové väzby medzi účastníkmi narušili - manžel uvádzal, že manželka nebola schopná postarať sa o maloletú a o domácnosť, na domácnosť neprispievala, prejavovalo sa u nej duševné ochorenie, trvala na dodržiavaní kresťanských dogiem, manželka naopak uvádzala, že manžel bol k nej násilný, nadával jej, podceňoval ju, ku koncu spolužitia ju aj so svojím otcom aj fyzicky napadol. Ona sama sa o domácnosť a aj o maloletú vždy starala, manžel si však vždy presadzoval iba svoj názor. Účastníci zhodne uviedli, že nemajú záujem na obnovení manželského spolužitia z dôvodu trvalého rozvratu ich vzájomných vzťahov a obaja zhodne žiadali, aby súd ich manželstvo rozviedol. Manželia od začiatku roku 2016 spolu nežijú, matka sa aj s maloletou v M. odsťahovala do domácnosti k svojim rodičom, kde žije doposiaľ, otec odpredal rodinný dom, v ktorom bývali s maloletou M. ako aj jej matkou, v súčasnosti žije v domácnosti so svojimi rodičmi.

8. Podľa § 18 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

9. Podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

10. Podľa § 22 Zákona o rodine, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

11. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

12. Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

13. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

14. Súd konštatuje, že účel manželstva vyplýva z jeho základných funkcií - funkcie biologickej, výchovnej, funkcie vzájomnej pomoci a hospodárskej funkcie. Súd mal za preukázané, že manželstvo účastníkov v súčasnosti neplní už ani jednu z uvedených funkcií, manželia dlhodobo spolu nežijú v jednej domácnosti, nežijú spolu ani intímne, neuspokojujú svoje emocionálne potreby, nie sú si vzájomne oporou, ich manželstvo nevytvára prostredie vhodné na uspokojovanie citových a iných vzájomných potrieb manželov a ich dieťaťa. Manželia si neposkytujú ani vzájomnú pomoc, spolu nehospodária, nestarajú sa spoločne o uspokojovanie potrieb rodiny.

15. Súd poukazuje na skutočnosť, že obaja manželia prezentovali rôzne príčiny rozvratu ich manželstva, pričom súd je toho názoru že na rozpade ich manželstva mali podiel obaja manželia a v podstate musí konštatovať, že obaja manželia až vo svojich vyjadreniach v tomto konaní uviedli, ako sami videli svoj vzťah, avšak ich manželstvo už bolo v takom štádiu rozvratu ich vzťahu, že ho už nebolo možné zachrániť, na druhej strane však taktiež musí skonštatovať, že ani jeden z manželov neprejavil sebareflexiu a nepriznal svoj podiel viny na rozpade ich manželstva. Preto súd aj napriek rôznym vyjadreniam oboch manželov k dôvodom rozvratu ich manželstva mal bezpochyby preukázané, že v súčasnosti manželstvo účastníkov je len formálnym zväzkom, nemajúcim obsah, ktorý pre fungujúce manželstvo predpokladá Zákon o rodine. Vzhľadom k uvedenému dospel súd k záveru, že toto manželstvo je vážne a trvalo narušené, rozvrátené a vzhľadom k doterajšiemu konaniu účastníkov nie je

ani predpoklad, že by ich manželstvo znovu začalo plniť svoje funkcie. Takýto zväzok zároveň nevytvára ani zdravé a vhodné prostredie na spoločnú výchovu maloletého dieťaťa, na ktorú majú obaja manželia takisto rozdielny názor. Na základe týchto skutočností, ako aj s poukazom na zhodné vyhlásenia oboch manželov, že nevidia priestor na obnovenie spolužitia, súd manželstvo účastníkov rozviedol a ako príčinu rozvratu manželských vzťahov ustálil výraznú rozdielnosť v názorovej a povahovej sfére medzi manželmi, výrazné rozdiely v očakávaní manželov od ich spoločného zväzku.

16. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

17. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

18. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

19. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

20. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

21. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa, správa majetku dieťaťa.

22. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práv a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

23. Podľa článku 9 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

24. Podľa článku 5 písm. c), g) h) Dohovoru o právach dieťaťa, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny a podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami.

25. Podľa ustálenej judikatúry súd pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Teda súd musí dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa a jeho citové väzby k tomu - ktorému rodičovi. Súd musí zohľadniť aj bytové pomery, zamestnanie, pracovný čas, ale najmä zdravotný stav,

charakterové a morálne vlastnosti rodiča, ktorému zveruje dieťa do osobnej starostlivosti, aby bola zabezpečená jeho riadna výchova. Taktiež musí brať do úvahy vek a zdravotný stav dieťaťa, jeho dochádzku do školy, denný režim a podobne. Súd musí dbať o to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. (rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 16. septembra 2015, sp. zn. 8 CoP 42/2015).

26. O úprave rodičovských práv a povinností účastníkov konania k maloletému dieťaťu súd rozhodol podľa ustanovenia § 24 ods. 1, 4 a 5 Zákona o rodine, vykonal dokazovanie a zhodnotil všetky rozhodujúce skutočnosti jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach, pričom s poukazom na vyššie citované právne normy a pramene práva má za to, že zverenie maloletého A. do osobnej starostlivosti matky bude v jeho najlepšom záujme, preto aj maloletého A. zveril na čas po právoplatnosti rozsudku v časti o rozvode manželstva rodičov zveril tohto do osobnej starostlivosti matky. Súd pri svojom rozhodovaní prihliadal najmä na záujem maloletého dieťaťa, jeho vyjadrenia, citové väzby dieťaťa, stabilitu výchovného prostredia, jeho vývojové potreby, pri súčasnom rešpektovaní práva dieťaťa na zachovanie rovnoprávneho a rovnocenného vzťahu k obom rodičom.

27. Pri posudzovaní otázky zverenia maloletej M. do starostlivosti jedného z rodičov resp. do striedavej starostlivosti súd vychádzal z vyjadrenia oboch rodičov, vyjadrenia maloletej M. ako aj vyjadrenia kolízneho opatrovníka - mal nesporne preukázané, že starostlivosť o maloletú zabezpečuje minimálne od roku 2016 výlučne matka, maloletá sa cíti v jej starostlivosti spokojná, sama sa vyjadrila, že u matky chce aj zostať. Na poslednom pojednávaní sa aj otec už vyjadril súhlasne v otázke zverenia maloletej do starostlivosti matky, preto súd aj na čas po právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov maloletej túto zveril do starostlivosti matky. Maloletá má v starostlivosti matky zabezpečené zdravé prostredie, má tam všetky podmienky pre svoj zdravý rast a vývoj a všestranný rozvoj. Súd súčasne konštatuje, že zverením maloletej M. do starostlivosti jedného z rodičov nie je dotknuté právo druhého z rodičov, teda všetky rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu ostávajú zachované. Ide o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v bežných veciach, ktoré vyplývajú a súvisia len s osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa.

28. Čo sa týka úpravy styku otca s maloletou, súd konštatuje, že aj keď maloletá vyjadrila neochotu cestovať za otcom a aj kolízny opatrovník maloletej navrhol ponechať úpravu styku tak, ako bola upravená rozhodnutím Krajského súdu v Žiline v rámci konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, súd musí konštatovať, že maloletá M. sama nevedela vysvetliť, prečo nechce chodiť k otcovi domov, sama na druhej strane sa vyjadrovala, že otca má rada, komunikuje s ním telefonicky, zo znaleckého posudku znalcov z odboru psychológia, ktorý bol vypracovaný v rámci konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas do rozvodu manželstva rodičov takisto nevyplýva, prečo maloletá odmieta ísť k otcovi, znalkyne konštatujú, že maloletá odmieta odpovedať na otázky o otcovi, bráni sa plačom, avšak nevie ani zdôvodniť svoje vyjadrenia (v kontraste ju tu vyjadrenie samotnej M. pred kolíznym opatrovníkom o jej dobrom vzťahu k otcovi). Súd preto považoval za potrebné v novom rozsahu upraviť stretávanie sa otca s maloletou. V rozhodnutí Krajského súdu Žilina je upravený iba bežný styk otca s M., ktorý sa však od začiatku roku 2018 nerealizuje vzhľadom na zhoršený zdravotný stav otca, ktorý už nedokáže sa sám dostaviť za maloletou M. (je odkázaný na invalidný vozík) a neochotu matky priviesť maloletú za otcom na čo i len krátku návštevu. I keď matka prezentuje obavu z otca resp. jeho otca, od uvedené ho incidentu uplynula doba dvoch rokov, násilie nikdy nebolo zamerané na maloletú M., správanie maloletej nevykazuje žiadne znaky traumy. Na druhej strane je potrebné podporovať kontakt a vzťah maloletej M. k otcovi a za súčasnej situácie otca je matka tou, ktorá by tento kontakt mala zabezpečovať. I keď kolízny opatrovník poukazoval na zlú (finančnú) situáciu matky, súd konštatuje, že cesta vlakom raz mesačne nie je taká finančná záťaž, ktorá by matku a maloletú ohrozilo na životných istotách. matka si musí uvedomiť, že rodičmi maloletej sú jednak ona, jednak aj otec, pričom je najmä právom maloletej M. byť v kontakte aj s týmto rodičom. Okrem toho v danom rozhodnutí absentovala úprava prázdnin a sviatkov, preto súd primerane upravil aj kontakt maloletej s otcom počas tohto obdobia.

29. Čo sa týka návrhu otca, aby súd zaviazal matku informovať ho o zdravotnom stave dieťaťa, školských výsledkoch dieťaťa ako aj o iných podstatných veciach, v tejto časti súd návrh otca zamietol. Otec má možnosť ako rodič dieťaťa požiadať školské zariadenie o prístupové heslo na stránku školy (tzv. Edupage), kde si môže všetky podstatné informácie o maloletej nájsť. Okrem toho, otec sám uviedol,

že je s maloletou v kontakte, takže sa o všetkých podstatných veciach o maloletej môže dozvedieť priamo od nej. Čo sa týka zdravotného stavu, takisto má otec možnosť a právo informácie o maloletej si zistiť priamo od ošetrojúcich lekárov; na druhej strane súd matku zaviazal (aby otec toto svoje právo mohol uplatniť), aby otcovi oznámila mená a adresy ambulancií všetkých ošetrojúcich lekárov maloletej.

30. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

31. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

32. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

33. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

34. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

35. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie.

36. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

37. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

38. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

39. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

40. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

41. Podľa § 217 ods. 2 CSP, ak ide o opakujúce sa dávky alebo splátky, možno uložiť povinnosť i na plnenie dávok alebo splátok, ktoré sa stanú splatnými až v budúcnosti.

42. Podľa § 231 CSP, rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

43. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení

rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

44. Procesom dokazovania súd zistil, že matka je invalidná dôchodkyňa, poberá čiastočný invalidný dôchodok vo výške 244 Eur mesačne. Okrem toho je zamestnaná, s príjmom cca 450 Eur mesačne netto, i keď od septembra 2019 je práceneschopná a poberá nemocenské dávky. Okrem toho poberá prídavky na maloletú a daňový bonus na maloletú ako dávky štátu.

45. Otec je invalidný dôchodca, poberá invalidný dôchodok 541 Eur od 30.07.2018 resp. od 01.01.2019 vo výške 555 Eur mesačne. Otec už v súčasnosti pre svoj zdravotný stav nemôže pracovať. Otec v roku 2018 odpredal nehnuteľnosť - rodinný dom v obci A..

46. Maloletá M. je od septembra 2019 žiačkou 5. triedy základnej školy, matka má s ňou výdavky primerané veku. Maloletá je zdravá, platené záujmové krúžky maloletá nenavštevuje.

47. Pri ustálení výšky výživného súd vychádzal zo zistených majetkových a príjmových pomerov na strane oboch rodičov, zohľadnil osobnú starostlivosť matky o dieťa, vek dieťaťa, skutočnosť, že maloletá M. je už žiakom piateho ročníka základnej školy, jej zdravotný stav, vývojové potreby, ako aj celkový vývoj životných nákladov, zdravotný stav oboch rodičov a schopnosť dosahovať príjem (schopnosť pracovať) a dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného (v júni 2018) sa zmenili pomery najmä na strane maloletej M. a na strane otca. Maloletá M. navštevuje už druhý stupeň základnej školy, jej potreby sa primerane k tomu zvýšili. Matka požadovala výživné vo výške 140 Eur, kolízny opatrovník takisto navrhol určiť výživné vyššie ako bolo určené v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu, otec navrhol výživné ponechať v doposiaľ určenej výške keď poukázal na svoje zvýšené výdavky v súvislosti so svojím zdravotným stavom.

48. Súd po zhodnotení všetkých daných skutočností ustálil výšku výživného na sumu 120 Eur mesačne - túto sumu bude otec schopný hradiť jednak zo svojho dôchodku a jednak aj zo svojich úspor za predaj nehnuteľnosti, jednak je touto formou aj vykompenzovaná povinnosť matky zabezpečiť dopravu maloletej j na realizáciu styku k otcovi. Aj keď uvedené výživné pokryje iba základné potreby maloletej, matka má pre potreby dieťaťa aj dávky štátu a na rozdiel od otca si vie svoj príjem zvýšiť aj vlastnou prácou.

49. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

50. O trovách konania súd rozhodol v zmysle citovaného ustanovenia, keď ani jednému z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania - ani jeden z účastníkov si ani nárok na náhradu trov konania neuplatnil a súd ani nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by tento nárok niektorého z účastníkov oprávňoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podľa § 355 ods. 1 CSP podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne, v 3 vyhotoveniach, s náležitosťami podľa § 363 Civilného sporového poriadku.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolať dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Manžel, ktorý prijal priezvisko druhého manžela, môže do troch mesiacov po právoplatnosti výroku o rozvoze, oznámiť orgánu štátnej správy poverenému vedením matriky, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Ak účastník konania nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený účastník môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitného predpisu.